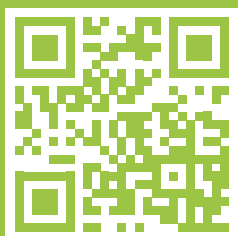

Nuhma

Jaarverslag

2019

Het jaarverslag online!

Afgelopen jaar was een goed windjaar en dat gaat niet onopgemerkt voorbij. We laten dan ook een frisse wind waaien doorheen het jaarverslag van 2019. Een van de kernwaarden van Nuhma is innovatie. Daarom kiezen we dit jaar bewust voor een combinatie van een bondige papieren versie en een uitgebreider digitaal jaarverslag.

De versie die u in handen heeft, vertelt in het kort het jaarverhaal van Nuhma. Online komt u veel meer te weten. Hoe? QR-codes in dit jaarverslag maken het u gemakkelijk om direct te surfen naar de website.

Limburg is koploper in België op het vlak van klimaatneutrale acties. We fungeren als voorbeeld voor andere Vlaamse regio's. Dat motiveert ons om onze ambities als klimaatbedrijf steeds scherper te stellen.
Tony Coonen, bestuurder Nuhma

4

Terugblik op 2019

6

Raad van Bestuur

**SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS**

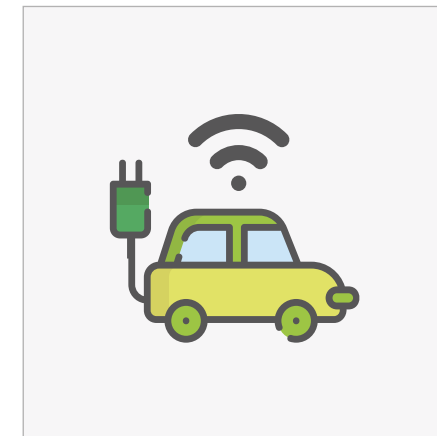
8

Nuhma draagt bij aan de SDG's van de Verenigde Naties

10

Interview Mark Vanleeuw & Ludo Kelchtermans

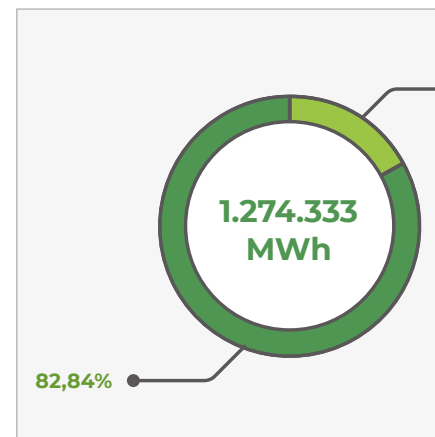
14

Nuhma CVBA: een sterke duurzame coöperatieve

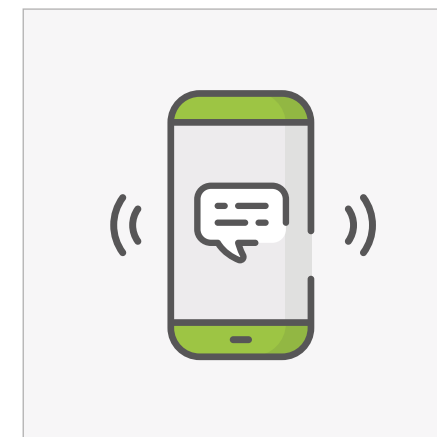
18

Aandeelhouders in beeld: vier gemeenten aan het woord

22

Nuhma in groene cijfers

22

Limburg op weg naar een smart region

27

2020: de kernparticipaties van Nuhma op st(r)oom

Terugblik op 2019

Een jaarverslag is het ideale moment om terug te kijken op de verwezenlijkingen van Nuhma in het voorbije jaar. We bouwden in 3 domeinen verder aan een duurzame en slimme toekomst voor onze provincie Limburg. 3 domeinen die zich ook weerspiegelen in de geformaliseerde opdeling van onze interne structuur.

De 3 domeinen waarin we vervolgstappen zetten, zijn 1) participaties in duurzame energie, 2) de ondersteuning van innovatieve en slimme datatechnologie en 3) burgers betrekken via diverse coöperatieën. Deze pijlers komen ook terug in onze structuur. Vanaf 2019 is Nuhma immers formeel onderverdeeld in Nuhma AC (Asset Company – hernieuwbare energie), Nuhma DC (Diensten-centrum) en de coöperatieve vennootschappen.

Onze participaties in hernieuwbare energie evolueerden verder in 2019. We realiseerden heel wat projecten op vlak van wind op zee, wind op land en biomassa. Denk maar aan het grootste offshore windpark SeaMade, de afvalcentrale Biostoom Beringen, de nieuwe windturbines op land en initiatieven voor de gemeentelijke aandeelhouders. Met s-Lim en via participaties in Green Valley Belgium en Nuhmeris boekten we ook op vlak van slimme datatechnologie in 2019 vooruitgang. Ten slotte haalden we in 2019 meer dan 3 miljoen euro kapitaal op voor onze nieuwe burger-coöperatieve ECO2050, waarmee we burgers rechtstreeks betrekken in onze projecten.

U vindt in wat volgt een uitgebreid overzicht van de activiteiten en participaties van Nuhma. Nieuw dit jaar is dat u via onze website allerlei aanvullende interessante informatie vindt. Ten slotte staan we ook stil bij hoe onze inspanningen bijdragen tot de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

Ook in 2020 en de daaropvolgende jaren blijft Nuhma zich inzetten voor een gedragen, duurzame en innovatieve toekomst.

Wij wensen u veel leesplezier!

Mark Vanleeuw
Voorzitter Raad van Bestuur Nuhma

LEES DE VOLLEDIGE TERUGBLIK OP

WWW.NUHMA.BE

544 burgers
investeerden samen
3.023.000
euro
aan kapitaal in
de coöperatieve
vennootschap **ECO2050**

“

**ECO2050 is een groot succes,
het laat burgers toe om mee te
investeren in projecten van Nuhma.**

“

De projecten waarin Nuhma investeert, overschrijden de Limburgse grenzen. Maar ze dragen ook steeds bij tot de ecologische en economische vooruitgang van onze provincie.
André Vautmans, bestuurder Nuhma

Raad van Bestuur

“
**Samen inzetten op slimme
innovatie en hernieuwbare
energie, is onze kracht.**

v.l.n.r. boven

Alain Yzermans
Raf Drieskens
Tony Coonen
Marc Penxten
Thierry de Grunne
André Vautmans

v.l.n.r. onder

Frieda Brepoels
Mark Vanleeuw

BEKIJK DE RAAD VAN BESTUUR OP

WWW.NUHMA.BE

Nuhma draagt bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties

Betaalbare en duurzame energie

Doelstelling: toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie verzekeren voor iedereen

We dragen hiertoe bij door ...

- te investeren in hernieuwbare energie zoals windmolens op land en op zee, biomassa, biogas en waterkracht.
- toegang te voorzien voor steden en gemeenten tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten via Aspiravi Energy.
- warmtenetten, energieopslag in batterijen en local energy communities te ondersteunen.
- via Enervalis, Campus Energyville, Senfal, TeaMWISE, Bluepower innovatie in energie-infrastructuur en schone energietechnologie en onderzoek naar diepe geothermie te stimuleren.

Industrie, innovatie en infrastructuur

Doelstelling: veerkrachtige infrastructuur bouwen en duurzame industrialisering en innovatie stimuleren

We dragen hiertoe bij door ...

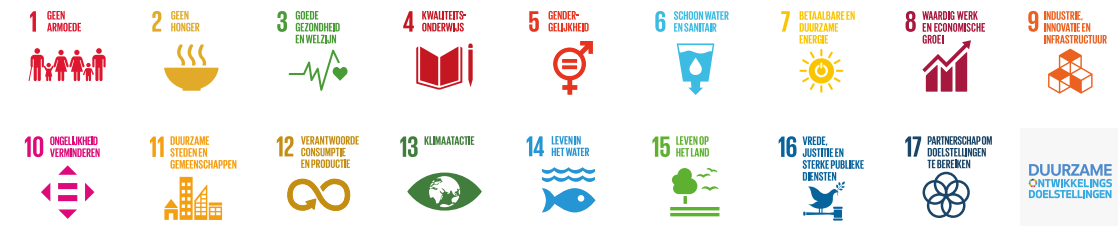
- de infrastructuur te moderniseren en industrieën duurzamer te maken, door een grotere efficiëntie bij het gebruik van hulpbronnen, schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen. Bijvoorbeeld Biostoom Beringen.
- te participeren in Campus Energyville en zo bij te dragen tot de verbetering van het wetenschappelijk onderzoek en de modernisering van technologische capaciteiten van industriesectoren.
- de toegang tot informatie- en communicatietechnologie via s-Lim te verhogen.

BEKIJK ALLE BIJDRAGES VAN NUHMA VOOR DE

VERSCHILLENDE THEMA'S OP WWW.NUHMA.BE

Nuhma wil door haar investeringen en participaties in andere ondernemingen mee de doelstelling helpen realiseren om Limburg CO₂-neutraal te maken. Dit past in een nog groter geheel: bijdragen in het bereiken van de kerndoelstellingen van de Verenigde Naties: de Sustainable Development Goals (SDG's). Ze vormen de blauwdruk voor een betere en duurzamere toekomst voor ons allemaal. Nuhma onderneemt actie rond de meeste doelstellingen, maar vier domeinen springen eruit.

Klimaatactie

Doelstelling: dringend actie nemen om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden

We dragen hiertoe bij door ...

- het aandeel van hernieuwbare energie in de energiemix en de energie-efficiëntie te verhogen.
- innovatie in energie-infrastructuur en schone energietechnologie te ondersteunen.
- de CO₂-uitstoot van onze werknemers te compenseren via Treecological die hiervoor bomen aanplant. We moedigen onze medewerkers aan om zich met de fiets, via carpoolen of via het openbaar vervoer te verplaatsen.
- bewustzijn te creëren rond de menselijke en institutionele capaciteit door onze kennis over mitigatie, adaptatie, impactvermindering en waarschuwingen inzake klimaatverandering te delen via grote digitale beeldschermen.

Leven in het water

Doelstelling: de oceanen, zeeën en maritieme hulpbronnen zo goed mogelijk behouden en duurzaam gebruiken

We dragen hiertoe bij door ...

- herbruikbare waterflessen aan onze medewerkers te geven, waardoor we op microniveau mee de vervuiling aanpakken.
- een positief neveneffect met de offshore windparken te creëren, want dit zorgt voor een doeltreffende wijze om de visvangst te reguleren en resulteert in een vermindering van de overbevissing.

Interview

Mark Vanleeuw

Ludo Kelchtermans

Anno 2020 is Ludo Kelchtermans CEO van Nuhma en Mark Vanleeuw neemt de rol van voorzitter van de Raad van Bestuur op zich. Toeval of niet: de wegen van beide heren kruisten elkaar al bij de oprichting van Nuhma in 2000, al wisten ze toen nog niet dat ze 20 jaar later nauw zouden samenwerken. Ze blikken samen terug op het succesvolle parcours van Nuhma en kijken vooral ook uit naar de toekomst.

Mark: “Ik zetelde destijds in de Raad van Bestuur van het voormalige Interelectra, dat zowel energieleverancier als distributienetbeheerder was. Bij de liberalisering van de energiemarkt zette ik mee het licht op groen om de klanten van Interelectra, zoals bedrijven uit de distributiesector en transportsector, te verkopen. De energiemarkt moest worden opgeknapt en de verschillende sectoren binnen die markt werden opgesplitst in verkoop, distributie, transport en productie. De distributie bijvoorbeeld kwam bij een nieuwe firma (Luminus) terecht. De opbrengst van de verkoop liet Ludo toe om toen als bestuurder Nuhma op te richten.” “Een bedrag dat we op 20 jaar tijd al verviervoudigd hebben”, vult Ludo aan. “Pas 10 jaar later zaten we opnieuw rond de tafel om na te denken over de visie en de waarden van Nuhma. Tot op vandaag streven we nog steeds diezelfde visie en waarden van toen na, want ze zijn actueler dan ooit.”

Waarvoor staat Nuhma en hoe weerspiegelt zich dat in de activiteiten?

Mark: “Nuhma is het Limburgs klimaatbedrijf dat steunt op drie pijlers: (1) de verwezenlijking van het Burgemeestersconvenant, (2) aangevuld met de natuurlijke verdere armslag van die realisatie die complementair is met de acties van de gemeenten en (3) dienstverlening naar de gemeenten toe. Vooral ook dat laatste, investeren in innovatie en slimme gemeenten, is onder impuls van Ludo de afgelopen jaren enorm gegroeid.”

“20 jaar geleden lag het principe eigenlijk al vast. Energie was nog onshore, maar wij wisten dat we het mogelijk moesten maken om aan zee – waar het sterk waait – energie op te wekken. Windenergie is nu nog steeds heel belangrijk voor ons en de gemeenten, zowel via onze rechtstreekse activiteiten als via onze participaties in o.a. Aspiravi. En het draagvlak wordt steeds breder, ook met alle coöperanten die via ECO2050 direct kunnen investeren in een duurzame toekomst”, vervolledigt Mark.

ECO2050 heeft Nuhma als klimaatbedrijf bij het brede publiek op de kaart gezet. Nuhma heeft altijd gestreefd naar de maatschappelijke meerwaarde voor de gemeenschap, en dat wordt nu steeds meer zichtbaarder.

Dat geeft ons meer dan ooit de kans om samen toe te groeien richting een duurzame toekomst.

Mark Vanleeuw, voorzitter Nuhma

“

Wij moeten zelf geen wind gaan opwekken, maar we moeten het mogelijk maken.

“

We willen op vlak van innovatie de Joop Zoetemelk van het peloton zijn. We kiezen het juiste wiel, maar we blijven uit de wind.

LEES HET VOLLEDIGE INTERVIEW OP

WWW.NUHMA.BE

Hoe kijkt u terug op de realisaties van 2019?

Ludo: “We zijn een bescheiden speler in vergelijking met de realisaties die gebeuren op wereldvlak. Limburgers zijn dan ook nog eens bescheiden. Ik denk echter dat we bij momenten fier mogen zijn op wat we al hebben bereikt. Maar we willen nog veel meer bereiken. Zo zijn we gestart met de bouw van het laatste offshore windpark SeaMade. Dat is een verwezenlijking waar wij als Limburgs klimaatbedrijf provinciewijs het verst vanaf zitten, maar waarvan we toch grootste aandeelhouder zijn.

Ook een mooi verhaal is Biostoom Beringen. Dat is de realisatie van een jarenlange weg die we hebben afgelegd. Bionerga zorgt voor alles wat met huishoudelijk afval en groenverwerking te maken heeft en kan terugkijken op een mooie evolutie op innovatief vlak. We hebben met Biostoom Beringen niet enkel een nieuwe energiehub gecreëerd, we hebben ook direct de stap gezet naar een materialenhub. In de biostoomcentrale kunnen we ook materialenrecyclage gaan opstarten in samenwerking met afvalintercommunale Limburg.net.

Zo kunnen we vanuit Bionerga een duurzame oplossing bieden voor plasticverwerking, zodat die binnen België blijft. En ook de locatie is perfect met Borealis, die plastic korrels maakt uit nieuwe materialen, als buurtbedrijf. Als zij een bepaald percentage gerecycleerde plastics kunnen toevoegen, hebben we een win-winsituatie gecreëerd. Europa stuurt aan op slimme, duurzame innovatie en wij kunnen daarin een bijdrage leveren. Zo werken we ook toe naar onze langetermijndoelstellingen, richting 2030 en 2050”, aldus Ludo.

Hoe ziet u de rol van Nuhma in de toekomst?

Mark: “Mijn grootmoeder zei altijd: ‘Je kunt geen goede maaltijd maken als je niet de juiste ingrediënten in je kast hebt staan.’ Ik denk dat alle juiste ingrediënten voor een goed nieuw decennium in onze strategie vervat zitten: duurzaamheid, energie, innovatie en een slimme provincie. De beste, meest duurzame kWh (kilowattuur) is het aandeel dat niet eens geproduceerd moet worden. The internet of things, slimme tools en voorspelbaarheid van consumentengedrag gaan daarvoor zorgen. Nuhma is bezig met dat hoger niveau, van micro- over meso- naar macroniveau, om de productiecapaciteit te voorspellen. We creëren ook continu en investeren niet alleen financieel, maar ook mentaal en intellectueel om te zien wat het rendement in de toekomst kan geven.”

Welke trends op vlak van duurzame energie ziet u op macroniveau?

“Je ziet dat er zich een aantal trends ontwikkelen door de energietransitie. Vandaag gaat er heel wat aandacht naar waterstof. Daarvoor vinden wij het nog veel te vroeg. We blijven wel op de hoogte van de ontwikkelingen, maar de realisatie is voor ons toekomstmuziek. We hebben bijvoorbeeld nog geen overschot van groene energie om daar waterstof van te maken. Zolang we dat punt niet hebben bereikt, is een investering nog niet aan de orde. We willen de Joop Zoetemelk van het peloton zijn. We kiezen het juiste wiel, maar we blijven uit de wind. We moeten eigenlijk een smart follower zijn”, besluit Ludo.

Nuhma CVBA: een sterke duurzame coöperatieve

In 2018 richtte Nuhma CVBA een aantal eigen vennootschappen op, meer bepaald ECO2050 CV, Nuhma AC NV en Nuhma DC BV. Naast de coöperatieve vennootschap ECO2050 heeft Nuhma zo een structurele opdeling gemaakt tussen de participaties van AC en DC, twee werkingsgebieden met elk hun eigen activiteiten. Die opdeling is nu formeel vastgelegd door de diverse participaties van Nuhma erin onder te brengen.

Verdeling tussen Nuhma AC en DC volledig geformaliseerd

Nuhma AC (Asset Company)

omvat alle participaties met betrekking tot hernieuwbare energie. Deze subholding heeft directe en indirecte participaties in Belgische en internationale onshore windprojecten. Daarnaast is Nuhma AC betrokken in de offshore windparken in de Noordzee, in biomassa en in (energie)transport.

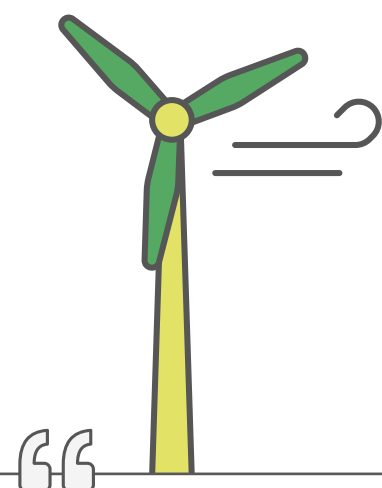
Nuhma DC (Dienstencentrum)

omsluit de participaties gericht op slimme diensten. Dit zijn hoofdzakelijk functionele oplossingen met een hogere efficiëntie of toegevoegde waarde voor de aandeelhouders. Zo bouwt Nuhma aan een virtuele energiecentrale waarvan de onderdelen met elkaar verbonden zijn door een smart grid. Van daaruit wil Nuhma haar aandeelhouders (de gemeenten) ondersteunen met diensten en in de ontwikkeling naar smart cities.

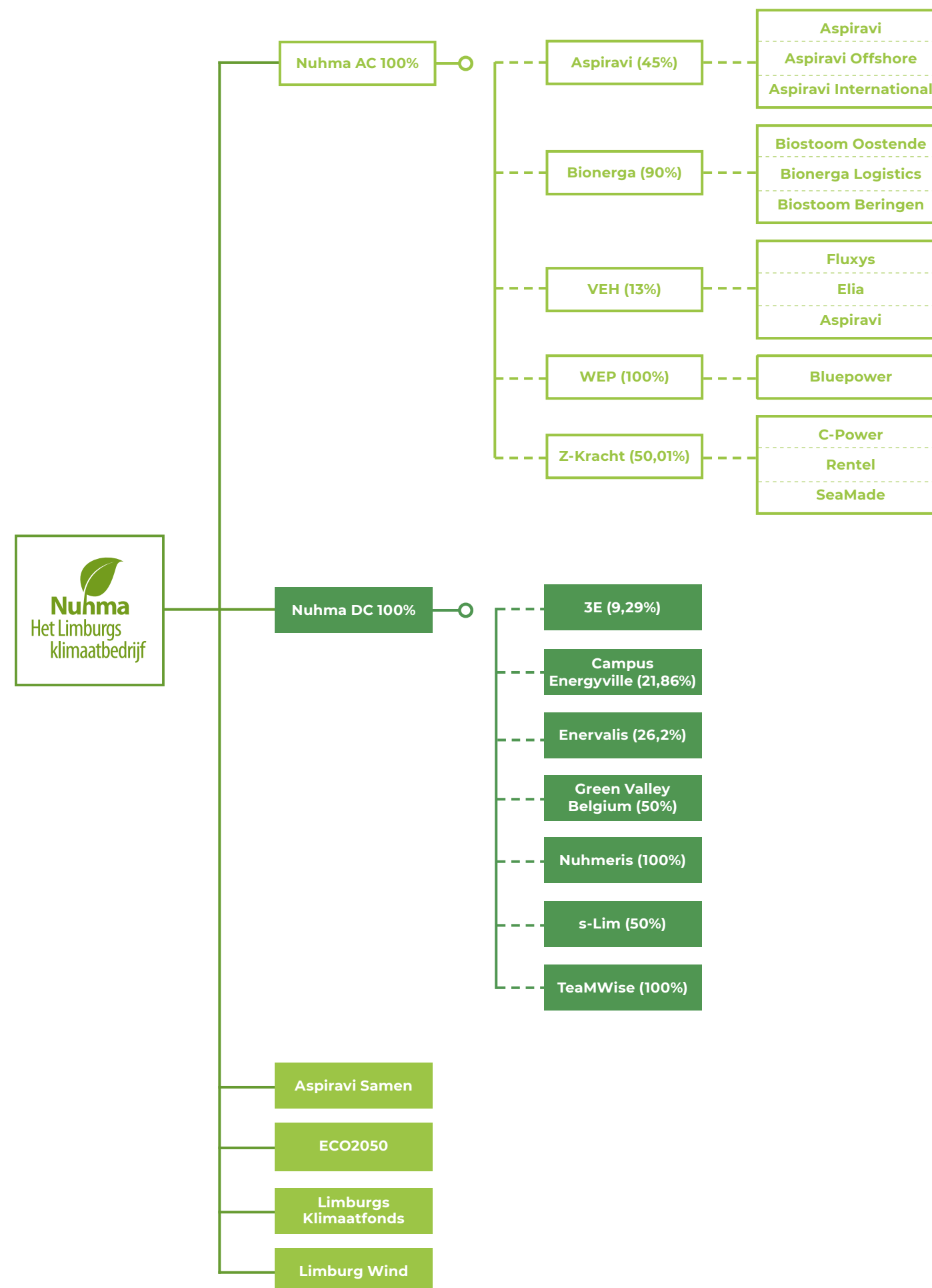
Nuhma participeert in tal van initiatieven aan de hand van **partnerships en projectfinanciering**. Het voordeel hiervan is een **zekere risicospreiding en een transparant overzicht van alle deelnames**.

Wat is een smart grid?

Een smart grid is een intelligent elektrisch netwerk dat verschillende belanghebbenden – gecentraliseerde en gedecentraliseerde producenten, leveranciers, transport- en distributienetbeheerders en consumenten – toelaat om met veel flexibiliteit op elkaar in te spelen. Zo wordt de vraag naar elektriciteit beïnvloed aan de hand van het momentane aanbod. De levering van elektriciteit verloopt op die manier efficiënter, duurzamer, economischer en veiliger dan enkel via het conventionele elektriciteitsnet, dat vraaggestuurd is en nauwelijks opslagmogelijkheden kent.

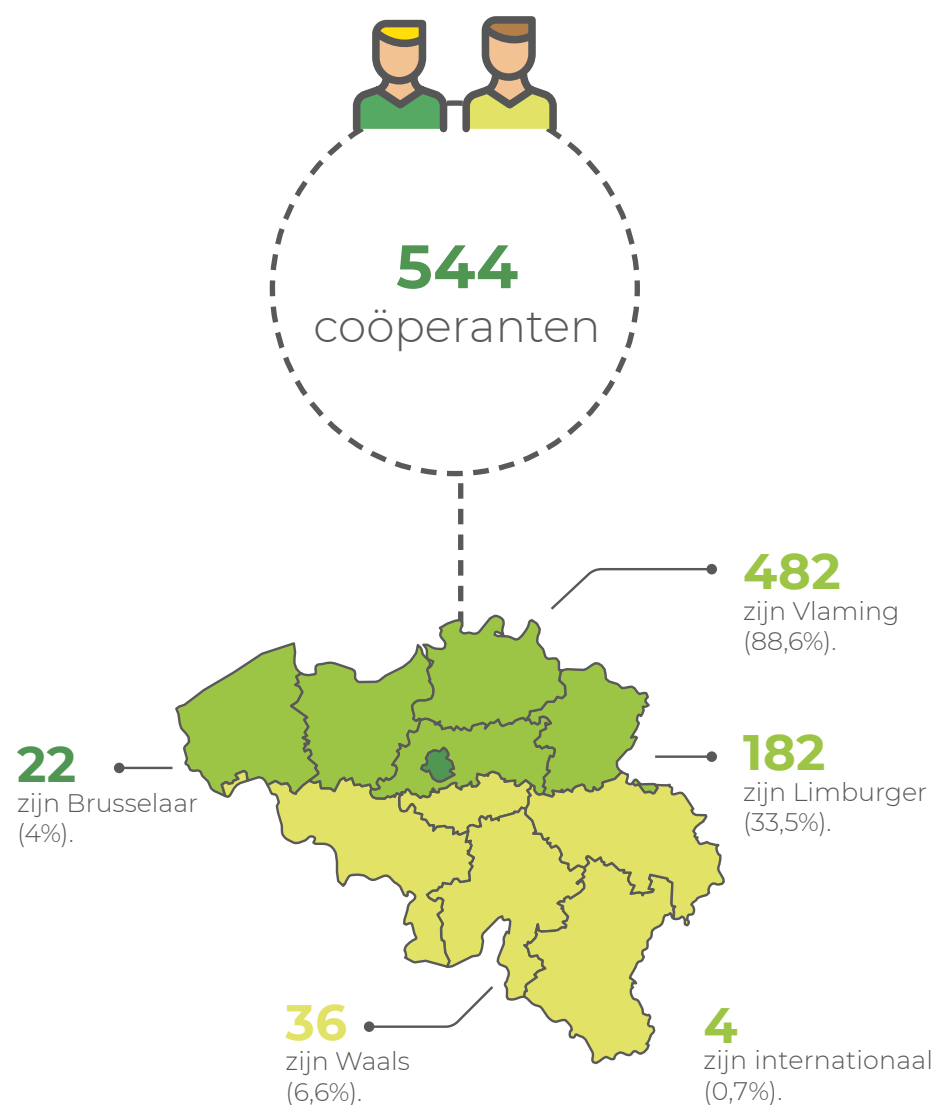

Energiedoelstellingen behalen, kunnen we niet alleen. Nuhma verenigt lokale besturen en partners in verschillende coöperaties en via kernparticipaties. Een synergie in energie, daarvoor staat Nuhma.
Alain Yzermans, bestuurder Nuhma

ECO2050 haalt meer dan 3 miljoen euro op bij het brede publiek

Vorig jaar kreeg de burger voor het eerst de kans om via de erkende coöperatieve vennootschap ECO2050 van Nuhma CVBA mee te investeren in hernieuwbare energie. Zo wil Nuhma het grote publiek betrekken bij haar projecten. “De formule van ECO2050 werd goed onthaald. Meer dan de helft van de beschikbare aandelen werd tijdens de eerste intekenperiode verkocht”, zegt Jo Geebelen, voorzitter van ECO2050.

Burgers tekenen in op 3.023.000 euro aan groene aandelen

Van 31 mei 2019 tot 31 december 2019 konden burgers en maatschappen zich inschrijven als coöperant. Intekenen kon voor een investeringswaarde van één aandeel (50 euro) tot 1.000 aandelen (50.000 euro). Op een half jaar tijd werd zo 3.023.000 euro van de beschikbare 5.000.000 opgehaald bij 544 coöperanten. 1 op 5 koos ervoor om in te tekenen voor 100 aandelen (5.000 euro). Daarnaast waren 20 aandelen (1.000 euro) en 50 aandelen (2.500 euro) de meest gekozen inschrijfbedragen.

Limburg en Vlaanderen leveren de meeste coöperanten

“De meerderheid van de coöperanten (88,6%) is Vlaming. Een op de drie burgerparticipanten komt uit Limburg, de thuisprovincie van Nuhma. De coöperanten zijn verder verdeeld over België, wat aantoonde dat er een breed draagvlak is voor ECO2050. Daarnaast zijn er zelfs al enkele internationale coöperanten uit Nederland (3) en Duitsland (1)”, vervolledigt Jo Geebelen.

Z-Kracht bijt de spits af

Z-Kracht is de eerste vennootschap waarin de opgehaalde middelen worden geïnvesteerd. Nuhma is hoofdaandeelhouder van Z-Kracht. De vennootschap is actief in de Belgische offshore windenergie en houdt aandelen aan in en financiert de operationele windparken C-Power en Rentel. Deze windparken in de Noordzee zijn samen goed voor 96 windturbines die jaarlijks energie opwekken voor zo'n 600.000 gezinnen. Daarnaast financiert Z-Kracht het windpark SeaMade dat in volle ontwikkeling is en vanaf 2020 stroom zal leveren aan zo'n 485.000 gezinnen.

Meer burgerbetrokkenheid en het groeiend begrip dat de energietransitie zich zal voortzetten, zorgen voor een breed draagvlak voor initiatieven zoals ECO2050.
Jo Geebelen, voorzitter ECO2050

MEER WETEN OVER NUHMA CVBA?

WWW.NUHMA.BE

5 nieuwe windturbines op land in gebruik gesteld

Aspiravi voltooide afgelopen jaar 4 nieuwe windturbines in Le Roeulx (Henegouwen). De turbines hebben samen een vermogen van 9,2 MW en voorzien 5.000 gezinnen van groene stroom. Daarnaast werd er ook een nieuwe windturbine in de Antwerpse haven gebouwd.

Meer onshore windturbines

In 2020 neemt Aspiravi opnieuw 12 extra windturbines op land in gebruik: 4 in de Antwerpse haven, 3 in Heront-Fernelmont en 5 in de Vlaamse steden en gemeenten Genk, Ham, Diepenbeek, Laarne en Diest. Zij zullen goed zijn voor 37,5 MW geïnstalleerd vermogen en elektriciteit voorzien voor 21.000 gezinnen.

Rentel offshore windpark officieel ingehuldigd

Het offshore windpark van Rentel werd op 30 april 2019 officieel ingehuldigd door de bevoegde minister van Noordzee Philippe De Backer en minister van Energie Marie-Christine Marghem. De Raad van Bestuur, aandeelhouders, investeerders, aannemers en het volledige Rentel-team woonden de inauguratie bij.

De 42 windturbines waren al sinds 2018 operationeel en hebben een capaciteit van 309 MW, goed voor de energievoorziening van 300.000 Belgische gezinnen. “Onze Noordzee is klein, maar door de ruimte slim te gebruiken kunnen we toch maximaal inzetten op groene, betaalbare energie”, aldus minister De Backer.

Rentel was het eerste offshore windpark dat door Otary werd gebouwd. Intussen is ook SeaMade in volle ontwikkeling. De twee parken samen zullen energie produceren voor 785.000 gezinnen. En dat is niet alles, want dit zorgt ook voor een jaarlijkse CO₂-reductie van 1.052.000 ton.

Hoe verloopt de energievoorziening vanuit de Noordzee naar de gezinnen op land?

De elektriciteit vanop zee wordt via een exportkabel in de zeebodem aan land gebracht en van daaruit over het transmissienet vervoerd naar de gezinnen.

Een gedegen oplossing voor het klimaat vraagt om een doordachte langetermijnvisie. Aan die visie bouwen we bij Nuhma jaar na jaar verder.
Thierry de Grunne, bestuurder Nuhma

Aandeelhouders in beeld: vier gemeenten aan het woord

“
**We moeten
ons richten
op een
realistische
aanpak met
impact.**

We steken al onze energie beter in een realistische aanpak met impact, zonder ons vast te pinnen op percentages. Een toegankelijke benadering waardoor iedereen op zijn manier een steentje kan bijdragen. Zo zetten we klimaatacties op waarbij we de Hasselaars aanzetten tot ecologisch en duurzaam leven. De kleine initiatieven van de aandeelhouders gecombineerd met de overkoepelende realisaties van Nuhma en haar dochters, vormen een gedegen klimaatbijdrage.

Steven Vandeput, burgemeester Hasselt

LEES DE VOLLEDIGE INTERVIEWS OP

WWW.NUHMA.BE

De klimaatdoelstellingen voor Limburg behalen, is een groene ambitie waar we blijvend naar streven. Samen met onze aandeelhouders – de gemeenten – werken we jaar na jaar verder aan een CO₂-arme toekomst voor onze provincie.

Stevige vooruitgang is enkel haalbaar wanneer we de neuzen in dezelfde richting hebben. De inspanningen van de gemeenten zijn dan ook noodzakelijk als we Limburg klimaatneutraal willen maken.

“
**Dankzij
Nuhma ligt
Limburg in
poleposition
op vlak van
klimaat.**

Onze doelstelling is duidelijk: met z'n allen minder CO₂-uitstoot produceren. Als gemeente maken we daar zelf de nodige middelen voor vrij. We moeten echter toegeven dat we aansturing en begeleiding nodig hebben van een sterke partner zoals Nuhma. Vanuit hun voortrekkersrol kunnen ze ons mee naar een klimaatneutrale provincie leiden.

Els Robeyns, burgemeester Wellen

“ Participatie creëert bewustwording.

Mensen hanteren bij grote projecten nog vaak het 'Not in my backyard'-principe. En dat houdt die projecten tegen. Daar kan je goed op inspelen door burgers rechtstreeks te laten participeren, want dat verhoogt het draagvlak aanzienlijk. Het Kristalpark hier in Lommel is daarvan een goed voorbeeld. Het telt 100 hectare zonnepanelen waarbij nu nog geen burgerparticipatie mogelijk is. Een opportuniteit dus, waarbij ik geloof dat Nuhma een voortrekkersrol kan spelen.

Bob Nijs, burgemeester Lommel

“ Nuhma durft speciale niches op te zoeken.

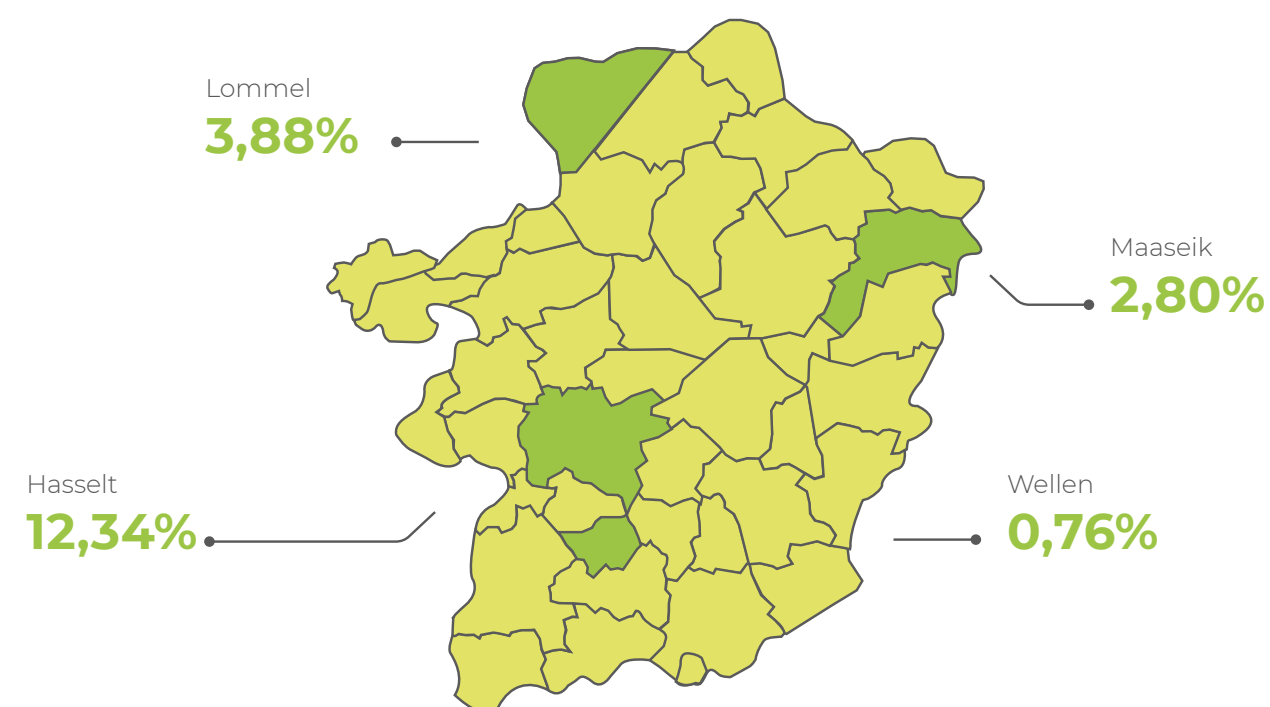
Oorspronkelijk lag de klemtoon voor onze stad op het klimaatverhaal en we wilden inzetten op groenere energie. In Maaseik verschenen de eerste windturbines al ongeveer 10 jaar geleden. Maar Nuhma durft ook te innoveren. Tegenwoordig kijken we vooral naar de opportuniteiten die slimme diensten ons kunnen bieden. We willen een smart city zijn die klaar is voor de toekomst.

Johan Tollenaere, burgemeester Maaseik

Percentage van aandelen per gemeente

42 gemeenten (41 Limburgse gemeenten en Laakdal) investeren met hun aandeel in Nuhma sinds 2000 mee in een duurzame provincie. Elke gemeente heeft een bepaald percentage van alle aandelen die verdeeld zijn onder de gemeentelijke aandeelhouders. U kan de volledige verdeling online terugvinden.

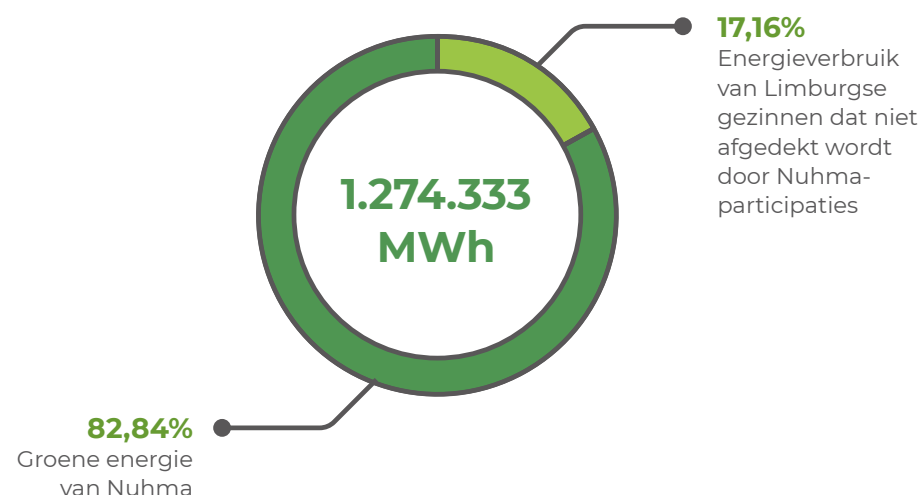
Nuhma in groene cijfers

Groene energie die Nuhma voorziet via haar participaties

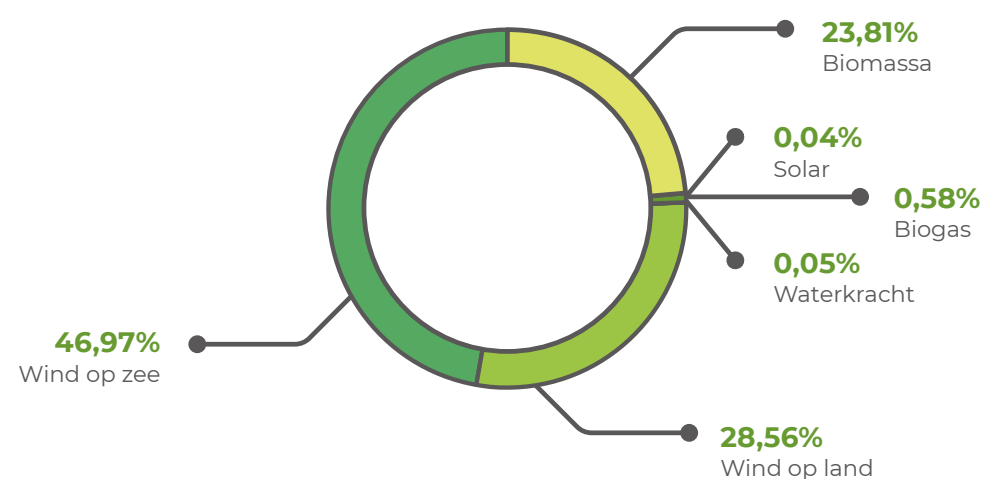
Limburg telde in 2019 364.095 gezinnen die thuis elk gemiddeld 3.500 kWh per jaar energie verbruikten. Dat bracht de totale residentiële energiebehoefte op 1.274.333 MWh.

Wat is de residentiële energiebehoefte?

De residentiële energiebehoefte is de totale gemiddelde energiecapaciteit voor elektriciteit die men thuis verbruikt. In dit geval brengen we het verbruik van alle Limburgse gezinnen in kaart.

Groene energie Nuhma per technologie (in MWh)

LEES DE GROENE CIJFERS OP

WWW.NUHMA.BE

Bron aantal Limburgse gezinnen in 2019: limburg.incijfers.be

Wat is de herkomst van die groene energie?

Nuhma participeert in verschillende projecten waarbij de hernieuwbare energie voornamelijk wordt gehaald uit wind op land, wind op zee en biomassa.

226 installaties
4.443.495 MWh groene energie
Nuhma: **495.839 MWh**

216 installaties
1.102.770 MWh groene energie
Nuhma: **301.462 MWh**

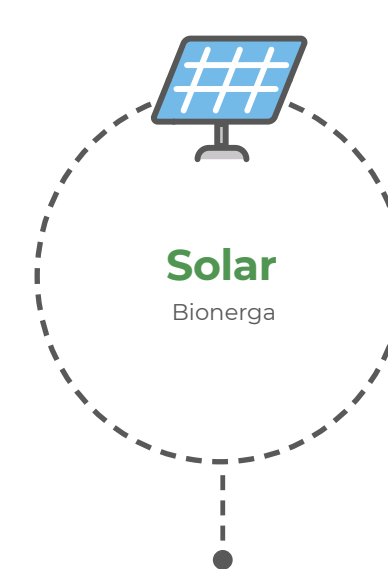
5 installaties
825.880 MWh groene energie
Nuhma: **251.369 MWh**

3 installaties
15.200 MWh groene energie
Nuhma participatie: **6.106 MWh**

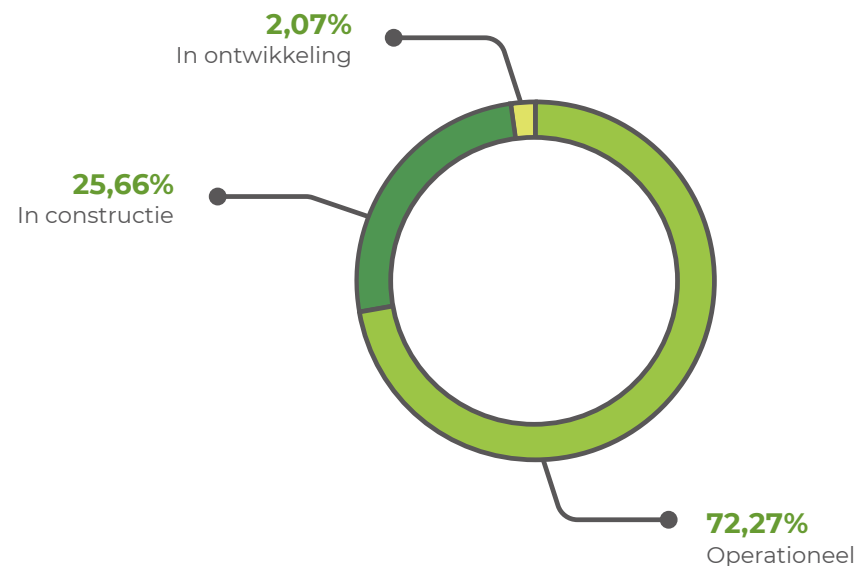

2 installaties
1.280 MWh groene energie
Nuhma participatie: **514 MWh**

1 installatie
475 MWh groene energie
Nuhma participatie: **428 MWh**

Meer duurzame energie in de toekomst

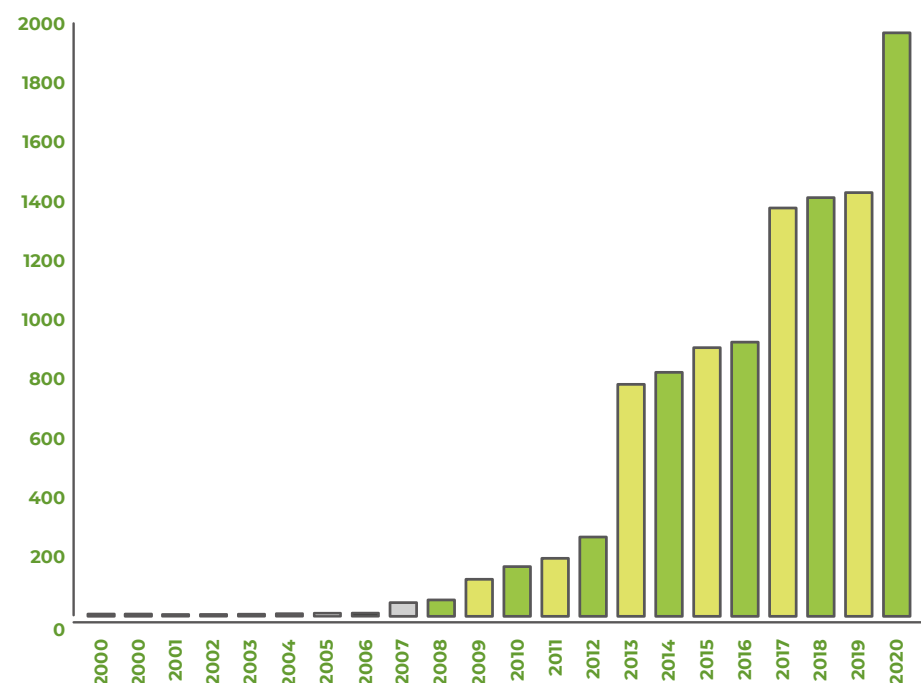

De **1.055.718 MWh** groene energie van Nuhma is verdeeld over alle huidige en toekomstige investeringen en realisaties. Concreet wil dat zeggen dat een groot deel van de installaties momenteel al operationeel is, maar dat er ook nog volop wordt gebouwd aan onder andere nieuwe windturbines en een biostoomcentrale.

72,27% van het geïnstalleerd vermogen waarin Nuhma betrokken is, is anno 2019 in werking. Daarnaast is er nog **25,66%** in constructie en **2,07%** in ontwikkeling. De windmolens op het offshore windpark SeaMade, de groene energiecentrale A&U in Wielsbeke en Biostoom Beringen zijn in opbouw. Vanaf 2020 worden er 12 windturbines op land in België gebouwd.

Sterke aangroei van geïnstalleerd vermogen in 2020

Het geïnstalleerd vermogen waarin Nuhma betrokken is, zal door de investering in offshore windpark SeaMade in de Noordzee op een jaar tijd met **41,36%** stijgen, of: van **1392 MW** naar **1967 MW**. In 2013 en 2017 zien we ook een sterke toename dankzij de realisatie van respectievelijk C-Power en Rentel.

Wat is geïnstalleerd vermogen?

Geïnstalleerd (generator) vermogen is het maximale aantal megawatt (MW) dat een installatie of windturbine in de meest gunstige situatie – dus bij een 100% optimale windsituatie – kan opwekken. In het algemeen geldt dat hoe hoger het geïnstalleerd vermogen van een installatie of windturbine is, hoe hoger de energieopbrengst ook is.

Windenergie blijft voorlopig het grootste investeringsgebied

Met een totaal aandeel van 797.301 MWh zijn de participaties van Nuhma in windprojecten goed voor maar liefst **75,53%** van alle geproduceerde groene energie waarbij Nuhma betrokken is.

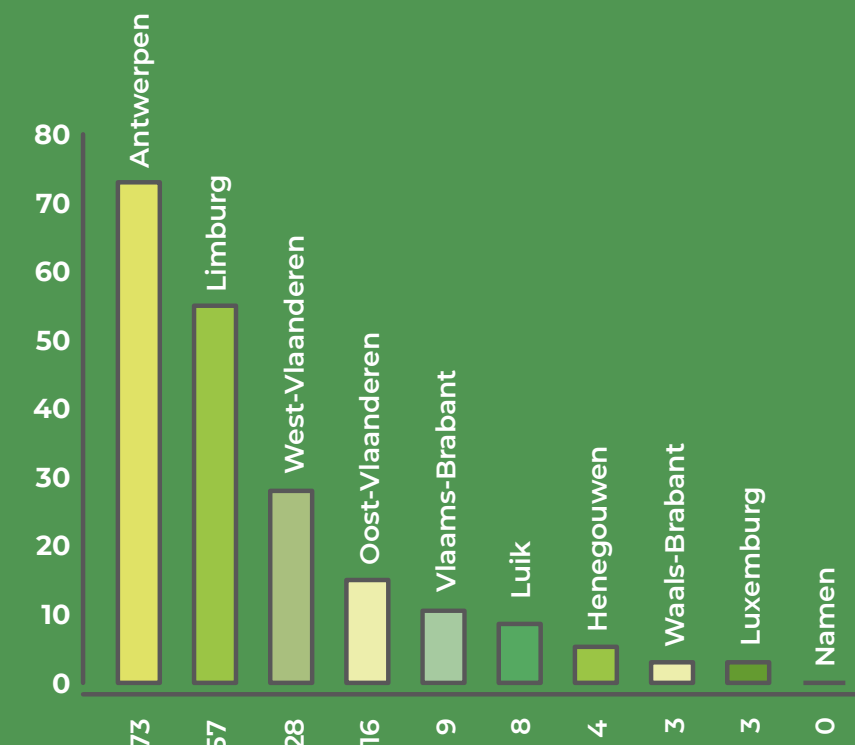
Daarvan investeert Nuhma:

62,19% in windmolens op zee via offshore windparken

33,79% in windturbines op land in België

4,02% in internationale windturbines op land

Aantal windturbines per provincie in België waarin Nuhma betrokken is (per 31/12/2019)

Wind op land

De **201** Belgische windturbines op land zijn verdeeld over alle provincies. **183** daarvan staan in Vlaanderen en **18** in Wallonië.

Wind op zee

Nuhma is betrokken in 5 van de 9 Belgische offshore windparken en heeft een aandeel van **6,51%** in de Belgische offshore windenergie.

Limburg op weg naar een smart region

De StadsApp: efficiënte communicatie naar en van de burgers

Over s-Lim en haar slimme diensten

Nuhma werkt namens de Limburgse gemeenten en Laakdal niet alleen aan groene energie, maar ook aan innovatie en slimme diensten, via gerichte participaties zoals s-Lim. Nuhma doet dit om een maatschappelijke meerwaarde voor de gemeenschap te creëren. s-Lim verenigt de gemeenten en heeft als doel om van Limburg een smart region te maken, door aan de Limburgers onder meer toepassingen (tools) aan te bieden op het vlak van technologie en software. Dit moet ervoor zorgen dat de inwoners veiliger, aangenamer, moderner en comfortabeler kunnen leven. s-Lim creëerde de afgelopen jaren al meerdere toepassingen, zoals dynamisch verkeersmanagement, slimme cameratechnologie en digital signage. De StadsApp vormt hierbij een nieuwe stap in de verdere ontwikkeling van Limburg als slimme regio.

s-Lim lanceerde een app voor gemeentebesturen om snelle tweerichtingscommunicatie naar en van de burger te faciliteren. Burgers krijgen veel informatie te verwerken, maar voor een gemeentebestuur is het niet eenvoudig om hier snel en correct op te reageren via de eigen kanalen. De StadsApp maakt dit nu beter mogelijk. Gemeentebesturen kunnen zelf kiezen of ze willen gebruikmaken van de app.

De StadsApp heeft vier pijlers: (1) toegang tot gemeentelijke diensten, (2) een informatiekanal naar de burger, (3) een ondersteuning voor handelaars en verenigingen en (4) een middel om te communiceren met intercommunes en andere diensten. Daarnaast ontzorgt s-Lim de gemeentes door te waken over de correcte toepassing van de privacywetgeving.

Toegangspoort naar de slimme gemeente

Naar de toekomst toe zijn er nog tal van nieuwe mogelijke toepassingen volgens Jan Neyens, directeur van s-Lim. Er kunnen nieuwe systemen worden aangekoppeld of geïntegreerd waardoor de communicatie nog efficiënter verloopt. Denk maar aan parkeergeleiding, verkeersdrukte en camerabewaking bijvoorbeeld. De StadsApp kan zo uitgroeien tot de toegangspoort van de burger tot de slimme gemeente in de smart region Limburg.

MEER WETEN OVER S-LIM EN DE STADSAPP?

WWW.NUHMA.BE

2020: de kernparticipaties van Nuhma op st(r)oom

200.000
ton biomassa per jaar

Stoomproductie per uur van de centrale
100 ton

De bunker is
36,3 meter hoog

Het totale gewicht van de bunker bedraagt
11.775 ton

Gemaakt uit
4837 m³ beton + 175.000 kg staal

Biostoom Beringen

Bionerga

Biostoom Beringen eind 2020 operationeel

Op het industrieterrein Ravenshout in Beringen wordt alles in gereedheid gebracht om de biostoomcentrale tegen eind 2020 in gebruik te nemen. De centrale, een dochter van afvalverwerker Bionerga, zal biomassa verwerken waardoor 79 MW thermische energie wordt opgewekt.

200.000 ton afvalverwerking per jaar

De centrale zal jaarlijks een enorme hoeveelheid – 200.000 ton om precies te zijn – huishoudelijk afval, daarmee gelijkgesteld bedrijfsafval en niet risico-houdend ziekenhuisafval verwerken. De verbranding zal voor thermische energie zorgen die in de onmiddellijke omgeving zal worden geleverd in de vorm van hoogwaardige stoom of warm water.

Nieuwe installatie van Bionerga zal inzetten op sorteren en recycleren

De biostoomcentrale in Beringen is de derde verbrandingsinstallatie van Bionerga. Nuhma zette als aandeelhouder van Bionerga de afgelopen jaren vaart achter de realisatie van het project. Bionerga beschikte al over twee verbrandingsinstallaties, in Houthalen-Helchteren (1984) en Oostende (2009). Met Biostoom Beringen gaat Bionerga nog een technologisch stapje verder. De best beschikbare technieken worden toegepast om de energierecuperatie te maximaliseren. Bionerga diende daarnaast een aanvraag in bij de stad Beringen voor een sorteerinstallatie. Die installatie zou op een naburig terrein van Biostoom Beringen gebouwd worden om jaarlijks zo'n 20.000 ton afval te recyclen.

Door het patrimonium van de Limburgse steden en gemeenten uit te rusten met PV-installaties, batterijen en software die het energieverbruik monitort en stuurt, transformeren we naar zelf-voorzienende gebouwen die samen een virtuele energiecentrale vormen.

Marc Penxten, ondervoorzitter Nuhma

A&U in opbouw

Aspiravi

A&U Energie: van afvalhout tot groene st(r)oom

De tweede groene energiecentrale van Aspiravi en Unilin is een feit. 10 jaar na de opening van A&S Energie bouwden de samenwerkingspartners verder aan een groenere toekomst en een kleinere ecologische voetafdruk. A&U wordt in het najaar van 2020 in gebruik genomen. De nieuwe centrale in Wielsbeke zet niet-recycleerbaar afvalhout om in groene stroom (elektriciteit) en groene stoom (warmte).

Groene energie A&U voor Agristo en Unilin

Waar A&S Energie sinds 2010 z'n 55.000 gezinnen van groene stroom voorziet, verdeelt A&U de groene energie anders. De warmte wordt gebruikt voor het productieproces van de nabijgelegen bedrijven Unilin en Agristo. Unilin kan zo stoom gebruiken om de persplaten op te warmen die gebruikt worden om spaanderplaten te maken. Agristo kan de stoom dan weer gebruiken om onder meer aardappelen te schillen en het frietvet op te warmen. De elektriciteit wordt gebruikt door Unilin zelf en wordt deels op het net geplaatst. Naar schatting zal A&U ook aan 40.000 gezinnen groene stroom bieden.

Regenwater wordt herbruikbare stoom

A&U gaat zelfs nog een stapje verder. Alle regenwater wordt opgevangen in grote opslagtanks om hiermee stoom te produceren. De kleine hoeveelheid afvalwater die wordt geproduceerd wordt volledig benut in het productieproces. Dit maakt de cirkel ook rond in de waterhuishouding.

Duurzaam innoveren is het enige wat onze economie en samenleving op termijn echt vooruitbrengt. Onze klimaatgerichte visie en investeringen in vernieuwende energieprojecten zullen Nuhma en Limburg geen windeieren leggen in de toekomst.

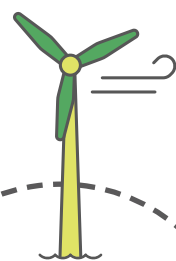
Frieda Brepoels, bestuurder Nuhma

Z-Kracht

SeaMade heeft de wind in de zeilen

Z-Kracht investeert fors in het SeaMade offshore windmolenpark in de Belgische Noordzee. SeaMade zal in 2020 volledig operationeel zijn.

Het park telt 58 windturbines verdeeld over twee concessies als resultaat van de fusie tussen de voormalige Seastar- en Mermaid-projecten. Het totaal geïnstalleerd vermogen van het park bedraagt 487,2 MW, goed voor ongeveer een kwart van de Belgische windcapaciteit die toegewezen wordt aan offshore projecten. Alle windturbines samen produceren CO₂-vriendelijke elektriciteit voor zo'n 485.000 gezinnen.

Aantal turbines
58

Capaciteit turbine
8,4 MW

Totale capaciteit
487 MW

Huishoudens
485.000

Type turbine
Siemens
D8.0-167

Operationeel
2020

De historische beslissing van onze Limburgse steden en gemeenten zo'n 20 jaar geleden om kapitaal en kennis te bundelen is al van bijzonder grote waarde gebleken. Dat wordt zowel vertaald in het dividend als in de maatschappelijke meerwaarde voor Limburg en de Limburgers. Die strategie moeten we blijven uitbouwen. Gedegen en robuust waar het moet, innovatief en grensverleggend waar het kan.

Raf Drieskens, ondervoorzitter Nuhma

MEER WETEN OVER DE KERNPARTICIPATIES?

WWW.NUHMA.BE

Nuhma werkt namens de Limburgse gemeenten aan duurzaamheid, energie en innovatie via gerichte participaties. Leidraad is de maatschappelijke meerwaarde voor de gemeenschap in het algemeen en Limburg in het bijzonder. Daarnaast ontvangen de 41 Limburgse gemeenten en Laakdal ieder jaar een dividend. Zij vormen eveneens de Algemene Vergadering van Nuhma. De Raad van Bestuur staat in voor het beheer van de participatieportefeuille.

Door haar investeringen en participaties in andere ondernemingen wil Nuhma mee de doelstelling helpen realiseren om Limburg CO₂-neutraal te maken.